

Rada Europy

KOMITET MINISTRÓW

REZOLUCJA NR (97) 24

W SPRAWIE DWUDZIESTU ZASAD WIODĄCYCH W WALCE Z KORUPCJĄ

(przyjęta przez Komitet Ministrów 6 listopada 1997 roku na 101. sesji)

Komitet Ministrów,

Mając na uwadze deklarację przyjętą na drugim szczycie głów państw i szefów rządów Rady Europy w Strasburgu w dniach 10 i 11 października 1997 roku, a także wypełniając Program Działań, a w szczególności jego rozdział III punkt 2 „Walka z korupcją i zorganizowaną przestępczością”;

Świadom, że korupcja stanowi poważne zagrożenie dla podstawowych zasad i wartości Rady Europy, podważa zaufanie obywateli do demokracji, prowadzi do erozji praworządności, stanowi zaprzeczenie praw człowieka oraz utrudnia rozwój społeczny i ekonomiczny;

Żywiąc przekonanie, że walka z korupcją musi mieć charakter interdyscyplinarny i w tym sensie mając na uwadze Program Działań przeciw Korupcji oraz uchwały podjęte przez europejskich ministrów sprawiedliwości na ich 19. konferencji w Valletta i 21. konferencji w Pradze;

Po otrzymaniu projektu dwudziestu zasad wiodących w walce z korupcją, opracowanego przez Multidyscyplinarną Grupę do spraw Korupcji;

W pełni zdecydowany, by walczyć z korupcją poprzez wspólne wysiłki naszych krajów, postanawia przyjąć dwadzieścia zasad wiodących w walce z korupcją, określonych jak następuje:

1. Podejmować skuteczne działania zapobiegające korupcji i w tym celu zwiększać świadomość publiczną i promować etyczne wzorce postępowania.
2. Zapewniać skoordynowaną kryminalizację korupcji na poziomie krajowym i międzynarodowym.
3. Zapewniać, by osoby odpowiedzialne za zapobieganie, dochodzenie, ściganie i osądzanie przestępstw związanych z korupcją cieszyły się niezależnością i autonomią odpowiednią dla pełnionych przez nie funkcji, nie odczuwały szkodliwych nacisków oraz dysponowały skutecznymi środkami gromadzenia dowodów, ochrony osób współpracujących z władzami w walce z korupcją i zachowania poufności charakteru postępowania.
4. Udostępniać odpowiednie środki służące zajmowaniu i konfiskacie zysków z przestępstw związanych z korupcją.

5. Udostępniać odpowiednie środki uniemożliwiające wykorzystywanie osób prawnych w celu osłaniania przestępstw związanych z korupcją.
6. Ograniczać immunitet chroniący przed dochodzeniami, ściganiem lub osądzaniem przestępstw związanych z korupcją, do zakresu niezbędnego w demokratycznym społeczeństwie.
7. Wspierać specjalizację osób i organów odpowiedzialnych za walkę z korupcją i udostępniać im odpowiednie środki i szkolenia umożliwiające pełnienie takich obowiązków.
8. Zapewnić, by prawodawstwo podatkowe i władze odpowiedzialne za jego wdrażanie miały skuteczny i podlegający koordynacji udział w walce z korupcją, w szczególności poprzez uniemożliwianie w prawie lub w praktyce odliczania, dla celów podatkowych, łapówek i innych wydatków związanych z przestępstwami korupcyjnymi.
9. Zapewnić, by struktura organizacyjna, funkcjonowanie i procesy podejmowania decyzji w administracji publicznej uwzględniały konieczność walki z korupcją, w szczególności poprzez zapewnianie jak największej przejrzystości, z jednoczesnym zachowaniem koniecznej skuteczności.
10. Zapewnić, by zasady dotyczące praw i obowiązków urzędników publicznych uwzględniały wymogi walki z korupcją i przewidywały odpowiednie, skuteczne środki dyscyplinarne; oraz wspierać dalsze określanie wzorców postępowania oczekiwanego od urzędników publicznych za pomocą odpowiednich środków, jak kodeksy postępowania.
11. Zapewnić, by w działaniach administracji publicznej i sektora publicznego stosowane były odpowiednie procedury kontrolne.
12. Wspierać rolę, jaką procedury kontrolne mogą odegrać w zapobieganiu i wykrywaniu korupcji poza administracją publiczną.
13. Zapewnić, by system odpowiedzialności publicznej uwzględniał konsekwencje postępowania skorumpowanych urzędników publicznych.
14. Wprowadzać odpowiednio przejrzyste procedury zamówień publicznych, promujące uczciwą konkurencję i zniechęcające do stosowania praktyk korupcyjnych.
15. Zachęcać do przyjmowania przez obieranych przedstawicieli, kodeksów postępowania oraz promować takie zasady finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych, które zniechęcają do stosowania praktyk korupcyjnych.
16. Zapewnić, by środki masowego przekazu mogły swobodnie otrzymywać i przekazywać informacje o sprawach związanych z korupcją, przy nałożeniu takich tylko ograniczeń i restrykcji, jakie są niezbędne w demokratycznym społeczeństwie.
17. Zapewnić, by prawo cywilne uwzględniało konieczność walki z korupcją, a w szczególności przewidywało skuteczne środki prawne dla osób, których prawa i interesy naruszane są przez praktyki korupcyjne.

18. Zachęcać do badań nad korupcją.
19. Zapewniać, by we wszystkich aspektach walki z korupcją uwzględniano ewentualne jej powiązania ze zorganizowaną przestępczością i praniem brudnych pieniędzy.
20. Nawiązywać w jak najszerszym zakresie międzynarodową współpracę we wszystkich dziedzinach walki z korupcją.

Zaś w celu wspierania dynamicznego procesu służącego skutecznemu zapobieganiu i walce z korupcją, Komitet Ministrów:

1. Zachęca władze krajowe do stosowania tych zasad w ich codziennej praktyce i prawodawstwie.
2. Zaleca Multidyscyplinarnej Grupie do spraw Korupcji szybkie zakończenie opracowywania międzynarodowych dokumentów prawnych zgodnie z Programem Działań przeciw Korupcji.
3. Zaleca Multidyscyplinarnej Grupie do spraw Korupcji bezzwłoczne złożenie projektu dokumentu postulującego utworzenie pod patronatem Rady Europy odpowiednich i skutecznych mechanizmów, służących monitorowaniu przestrzegania tych zasad i wdrażania przyjmowanych w przyszłości międzynarodowych dokumentów prawnych.